DZIEKANAT
Wydziału Historycznego UJ
wpłynęło 15.06.2023

Streszczenie pracy doktorskiej

Autor: Michał Schmidt

Tytuł: *Finanse miasta Lwowa w późnym średniowieczu (1404–1514)*

Promotor: dr hab. Marcin Starzyński, prof. UJ

Data przygotowania streszczenia: 13. 06. 2023 r.

Tematem pracy jest gospodarka finansowa późnośredniowiecznego Lwowa. Podejmuje ona tym samym rzadko poruszane w polskiej historiografii zagadnienie rachunkowości i finansów miast polskich w dobie średniowiecza. Sam Lwów, mimo dobrze zachowanej bazy źródłowej w postaci trzech ksiąg rachunkowych z XV w., nie doczekał się dotąd obszernego studium w tym przedmiocie.

Praca dzieli się na trzy rozdziały. Pierwszy z nich omawia księgi rachunkowe i zarząd finansowy Lwowa. Rozpoczyna go przedstawienie budowy wspomnianych ksiąg oraz układu i tematyki ich wpisów. Ponadto zbadano kompletność źródeł lwowskich i kwestię zaginionych rejestrów rachunkowych, o których wspominały wpisy z zachowanych ksiąg, a także zasady prowadzenia dokumentacji finansowej gminy. Poruszone zostały również takie zagadnienia powiązane z administracją skarbową, jak obrót pieniędzmi i miejsce ich przechowywania, kontrole finansów czy dług miejski.

Drugi rozdział poświęcony został przedstawieniu dochodów Lwowa w XV w., które podzielone zostały na większe grupy. Wpływy miastu przynosiły nieruchomości w mieście, takie jak domy, kramy i inne obiekty handlowe, oraz dobra ziemskie, na które składały się dwa przedmieścia i kilka wsi miejskich. Ponadto środki gminie zapewniały obiekty gospodarcze, do których zaliczały się m.in. młyny i łaźnie, a także monopole takie jak postrzygalnia, miejsca przetwarzania wosku czy waga. Kasę miejską zasilały ponadto opłaty gospodarcze i administracyjne, m.in. za wypas zwierząt, korzystanie z wodociągów czy za przyjęcie prawa miejskiego oraz stałe i jednorazowe podatki miejskie, takie jak szos czy strażne. Omówione zostały także pozostałe formy wpływów.

W trzecim rozdziale omówiono gminne wydatki, również przyporządkowane do większych kategorii. Jako pierwsze przedstawione zostały zobowiązania na rzecz króla, takie jak podatki, posługi transportowe czy obowiązek wystawiania wozu na wojnę. Kolejne istotne pozycje stanowiły koszty zarządzania miastem, składające się głównie z pensji stałych pracowników: pisarza, sług czy strażników, a także wydatki na utrzymanie majątku gminy, do

MS

których zaliczały się koszty prowadzenia i utrzymania przedsiębiorstw albo rozbudowy miejskich nieruchomości. Osobną pozycję stanowiły wydatki na reprezentację miasta, do której należały opłaty za podróże w interesach miejskich oraz podarki wręczane królowi i możnym. Istotną grupę tworzyły również koszty rozbudowy i utrzymania obwarowań, a także zakupu broni. Omówiono także inne rodzaje wydatków.

Zatwierdzam
14/6 23)
Słanymska

DZIEKANAT
Wydziału Historycznego UJ
wpłynęło 15.06.2023

Abstract of doctoral dissertation

Author: Michał Schmidt

Title: *Finances of the city of Lviv in the late Middle Ages (1404–1514)*

Supervisor: dr hab. Marcin Starzyński, prof. UJ

Date of abstract preparation: June 13, 2023

The subject of the work is the financial economy of late medieval Lviv. Thus, it takes up the issue of accounting and finances of Polish cities in the Middle Ages, rarely discussed in Polish historiography. Lviv itself, despite a well-preserved source base in the form of three account books from the 15th century, has not yet received a comprehensive study on this subject.

The work is divided into three chapters. The first of them discusses the account books and the financial management of Lviv. It begins with a presentation of the structure of the aforementioned books as well as the arrangement and subject matter of their entries. In addition, the completeness of Lviv sources and the issue of missing accounting registers, which were mentioned in the entries from the preserved books, and the rules of keeping financial records of the commune, were examined. Issues related to the tax administration were also discussed, such as money circulation and where it is stored, financial controls or municipal debt.

The second chapter is dedicated to the presentation of Lviv's income in the 15th century, which was divided into larger groups. The city's income was brought by real estate in the city, such as houses, stalls and other commercial objects, also landed estates, which consisted of two suburbs and several city villages. In addition, the commune's funds were provided by economic facilities, which included e.g. mills and bathhouses, as well as monopolies such as a shearing room, wax processing facilities or weighing scales. The municipal treasury was also supplied with economic and administrative fees, e.g. for grazing animals, using water supply systems or for admission to the municipal law, and permanent and one-off city taxes, such as *szos* and guard taxes. Other forms of influence are also discussed.

The third chapter discusses municipal expenditure, also assigned to larger categories. First were presented the obligations to the king, such as taxes, transport services or the obligation to prepare the cart for war. The next important items were the costs of managing the city, consisting mainly of the salaries of permanent employees: a writer, servants or guards, as well as expenses for maintaining the property of the commune, which included the costs of running and maintaining enterprises or the development of municipal real estate. A separate

MS

item was expenses for the representation of the city, which included fees for travel on city business and gifts given to the king and the nobles. An important group was also the cost of expanding and maintaining fortifications, and the purchase of weapons. Other types of expenses are also discussed.

